

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: تاریخ اسلام (۲)		رشته: علوم و معارف اسلامی	باسمه تعالی
سال سوم نظام جدید آموزش متوسطه شیوه ی سالی واحدی (۲۰ نمره ای)		تاریخ امتحان: ۱۳۸۷/۳/۹	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه ۱۳۸۷		اداره کل سنجشی و ارزشیابی تحصیلی	
ردیف	راهنمای تصحیح در یک صفحه		
۱	۱- اگر امام با توسل به قدرت و قیام مسلحانه در صدد قبضه خلافت بر می آمد بسیاری از عزیزان خود و صحابه پیامبر (ص) کشته می شدند (۵) ۲- خطر دیگر وجود مرتدین ، یعنی گروهها و قبایلی که پس از درگذشت پیامبر اسلام پرچم ارتداد برافراشته و با حکومت اسلامی در مدینه مخالفت نمودند. بود و در چنین شرایطی صحیح نبود که امام پرچم دیگری به دست بگیرد و قیام کند. (۵) ۳- خطر دیگر وجود مدعیان نبوت و پیامبران دروغین بود که هر کدام نیروهایی گرد آورده و قصد حمله به مدینه را داشتند. (۵) ۴- خطر احتمالی رومیان نیز مایه ی نگرانی دیگری برای جبهه مسلمانان بود. بنابراین قیام امام علی (ع) باعث تضعیف جبهه داخلی مسلمانان شده و بهترین فرصت برای حمله رومیان به مرکز اسلام فراهم می شد. (۵) جمعا ۲ نمره		
۲	فقدان جبهه ی نیرومند و متشکل داخلی است (۵) زیرا مردم عراق و مخصوصا مردم کوفه ، در عصر حضرت مجتبی (ع) (۵) نه آمادگی روحی برای نبرد داشتند و نه تشکل و اتحاد و هماهنگی (۵) جمعا ۱/۵ نمره		
۳	زیرا این پیمان از روی آزادی و اختیار نبود بلکه پیمانی بود که تحت فشار و در شرایطی صورت گرفته بود که بحث و گفتگو فایده ای نداشت (۵) به علاوه خود معاویه آن را نقض کرده و محترم نشمرده بود و خود را به رعایت آن ملزم نمی دانست. (۵) جمعا ۱ نمره		
۴	اگر امام با یزید بیعت می کرد این بیعت بزرگترین حجت بر مشروعیت حکومت یزید به شمار می آمد. (۵)		
۵	زیرا امام چهارم تنها در کربلا مدت کوتاهی بیمار بوده است و پس از آن بهبود یافته و در حدود ۳۵ سال هم چون سایر امامان از سلامت جسمی برخوردار بوده است (۵) و بی شک بیماری موقت آن حضرت در آن حادثه ، عنایت خداوندی بوده است تا بدین وسیله از جهاد معذور گردد. (۵) و وجود مقدسش از خطر کشتار مزدوران یزید محفوظ بماند و از این رهگذر ، رشته امامت تداوم یابد. (۵) جمعا ۱/۵ نمره		
۶	عمر بن عبدالعزیز (۵) عمر بن عبدالعزیز نجیب دودمان بنی امیه بود. (۵) جمعا ۱ نمره		
۷	شرکت در مسابقه تیراندازی (۲۵) مناظره با اسقف مسیحیان (۲۵) جمعا ۵/۵ نمره		
۸	الف: امام صادق (ع) می دانست که رهبران قیام هدفی جز رسیدن به قدرت ندارند و اگر شعار طرفداری از اهل بیت را مطرح می کنند صرفا به منظور جلب حمایت توده های شیفته اهل بیت است (۵) ب: امام می دانست که ابومسلم و ابوسلمه به دنبال چهره ی روشنی از اهل بیت می گردند که از وجه و محبوبیت او در راه رسیدن به اهداف خود بهره برداری کنند و به امامت آن حضرت اعتقاد ندارند (۵) ج: امام می دانست طراح اصلی قیام ، عباسیان هستند و آنان نیز هدفی جز رسیدن به آمال خود در زمینه حکمرانی ندارند و امثال ابومسلم و ابوسلمه و دیگران را آلت دست خود قرار داده اند (۵) د: امام می دانست که آنها بزودی کسی را که دیگر به دردها نغورد و یا در سر راهشان قرار گیرند نابود خواهند کرد همان سرنوشته که گریبان گیر ابومسلم ، ابوسلمه و سلیمان بن کثیر و دیگران شد (۵) ه: امام کاملا می دانست امثال ابومسلم و ابوسلمه فریب خورده اند و در خط مستقیم اسلام و اهل بیت نیستند و لذا به هیچ عنوان حاضر نبود با آنها همکاری کند و به اقدامات آنان مشروعیت بخشد زیرا سران انقلاب مردان مکتوب او نبودند (۵) (ذکر چهار مورد کافی است هر مورد (۵) جمعا ۲ نمره)		
۹	بنی عباس از انتساب خود به خاندان رسالت بهره برداری تبلیغاتی نموده خود را وارث خلافت معرفی می کردند. با این حال ، حربه ی تبلیغاتی آنان در برابر پیشوایان بزرگ شیعه کند بود (۵) زیرا اولاً ، در موضوع خلافت ، مساله وراثت مطرح نیست ، بلکه آنچه مهم است شایستگی و عظمت و پاکی خود رهبر و پیشوا است (۵). ثانیاً بر فرض اینکه وراثت در این مساله دخیل باشد ، باز فرزندان امیر مومنان (ع) بر دیگران مقدم بودند ، زیرا قرابت نزدیکی با پیامبر (ص) داشتند. (۵) جمعا ۱/۵ نمره		
۱۰	شاید علت مهم این کاهش فشار از طرف هارون ، نگرانی وی از عواقب قتل امام موسی بن جعفر (ع) بود (۵) زیرا گرچه هارون تلاش فراوانی به منظور کتمان این جنایت به عمل آورد ، اما سرانجام جریان فاش شد و موجب نفرت و انزجار مردم گردید و هارون کوشش می کرد خود را از این جنایت تبرئه سازد. (۵) جمعا ۱ نمره		
۱۱	آن پیشوا و نگاهبان بزرگ اسلام دامن همت بر کم زد و در برابر این امواج فکری سهمگین و تند بادهای خطرناک سخت ایستاد (۵) و با شرکت در جلسات بحث ها و مناظرات آزاد با بزرگان ، فلاسفه ، متکلمان ، علمای اهل کتاب و ... بی یابی سخنان و اشکالات آنان را روشن ساخت. (۵) جمعا ۱ نمره		
۱۲	مقصود از این حدیث این است که تولد حضرت جواد (ع) در شرایطی صورت گرفت که خیر و برکت خاصی برای شیعیان به ارمغان آورد ، بدین معنا که عصر امام رضا (ع) عصر ویژه ای بوده و آن حضرت در تعیین جانشین خود و معرفی امام بعدی با مشکلاتی روبرو بوده که در عصر امامان قبلی بی سابقه بوده است. (۵) زیرا از یک سو پس از شهادت حضرت کاظم (ع) گروهی که به واقفیه معروف شدند ، بر اساس انگیزه های مادی ، امامت حضرت رضا (ع) را انکار کردند (۵) و از سوی دیگر امام رضا (ع) تا حدود چهل و هفت سالگی دارای فرزند نشده بود و چون احادیث رسیده از پیامبر حاکی بود که امامان ، دوازده نفرند که نه نفر آنان از نسل امام حسین (ع) خواهند بود ، فقدان فرزند برای امام رضا (ع) ، هم امامت خود آن حضرت و هم تداوم امامت را زیر سوال می برد. (۵) جمعا ۱/۵ نمره		
۱۳	الف: کرامت ها ، آگاهیهای غیبی و دیگر امور خارق العاده ای که از امام مشاهده می شد. (۵) ب: این گروه منحرف می خواستند قیود و حدود و ضوابط اسلامی را را زیر پا گذاشته طبق میل ها و هوس های خود رفتار کنند (۵) ج: چشم طمع به اموال مردم دوخته بودند و می خواستند وجوهی را که شیعیان به ائمه می پرداختند به چنگ آورند. (۵) جمعا ۱/۵ نمره		
۱۴	۱- کوشش های علمی (۲۵) ۲- ایجاد شبکه ی ارتباطی با شیعیان (۲۵) ۳- فعالیت های سری سیاسی (۲۵) ۴- حمایت و پشتیبانی مالی از شیعیان (۲۵) ۵- تقویت و توجیه سیاسی رجال و عناصر مهم شیعه (۲۵) ۶- آماد سازی شیعیان برای دوران غیبت (۲۵) جمعا ۱/۵ نمره		
۱۵	غیبت صغری از سال شهادت امام عسکری (ع) تا درگذشت آخرین نایب خاص امام زمان (عج) حدود ۶۹ سال را شامل می شود (۵) در این دوران ارتباط شیعیان به کلی با امام زمان (عج) قطع نبود و به گونه ای خاص و محدود با امام ارتباط داشتند (۵) و افراد مشخصی با عنوان نایب خاص یا حضرت در تماس بودند و شیعیان به وسیله آنان مسایل و مشکلات خود را به عرض امام (عج) می رساندند و توسط آنان پاسخ دریافت می کردند. می توان گفت در این مدت امام (عج) هم غایب بود و هم نبود. (۵) این دوره را می توان دوران آماده سازی شیعیان برای غیبت کبری دانست که اگر یکباره رخ می داد ممکن بود موجب انحراف افکار شود و ذهنها آماده پذیرش آن نباشد. (۵) جمعا ۲ نمره (همکاران محترم خسته نباشید)		

سایت اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی وزارت آموزش و پرورش به آدرس: <http://aee.medu.ir> تنها سایت مرجع سوالات و رهنمای آن در کشور و همچنین پاسخگویی به سئوالات دانش آموزان در خصوص امتحانات می باشد.